

T.C.
ÇEVRE VE ŞEHİRCİLİK BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

Sayı :30824082-610697782
Konu :Yazılı Soru Önergeleri

7/41714 GK 109
7/42149 GK 112
7/42151 GK 112
7/42150 "
7/41148 GK 103

02 Nisan 2021

.../.../2021

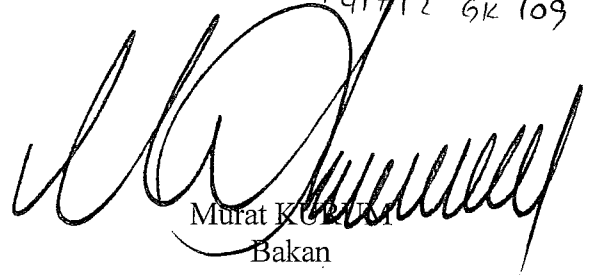
TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

7/41921 GK 111
7/41716 GK 109
7/42842

Milletvekilllerimiz tarafından şahsıma yöneltilen ve ilişik listede; TBMM Esas numaraları ve konuları belirtilen yazılı soru önergeleri incelenmiş olup, söz konusu önergelerde yer alan hususlara ilişkin cevaplarımız ekte sunulmuştur.

Bilgilerinizi ve gereğini arz ederim.

7/17100 GK 12
7/41307 GK 104
7/41710 GK 109
7/41712 GK 109

Murat KURTULUŞ
Bakan

EK:

- Liste (7 Sayfa)
- Cevap Yazısı (37 Adet, 66 Sayfa)

7/42162 GK 112
7/42432-42433
7/43043
7/40056 GK 88
7/41154-41155
GK 103
7/41157 GK 103
7/41616-41617-41618
GK 106
7/42838-42839
7/41718 GK 109
7/42429-42430
7/41051 GK 102
7/41141 GK 103
7/41143 GK 103
7/41400 GK 106
7/41403 GK 106

7/40302 GK 91

7/41302-41303
GK 104

ESKİŞEHİR MİLLETVEKİLİ
SAYIN DR.ARSLAN KABUKÇUOĞLU'NUN
TBMM 7/41716 ESAS SAYILI
YAZILI SORU ÖNERGESİNE
İLİŞKİN SORULAR VE CEVAPLAR

SORULAR

Türkiye'ye 2004 yılından bugüne Avrupa Birliği ülkelerinden ithal edilen plastik atıklar 173 kat artmıştır. Türkiye'de bir yandan plastik ile ilgili mücadele devam ederken bir yandan plastik atık ithalatı artmaya devam etmektedir. Türkiye'nin, İngiltere'den çöp ithalatı 2020 de rekor artışla yüzde 36 yükselerek 209.600 tonu bulmuştur. Greenpeace Akdeniz, "Türkiye plastik çöplüğü olmasın" diyerek başlattığı projede plastiklerin çevreye, deniz canlılarına ve en nihayetinde insan sağlığına yönelik tehlikelerine karşı plastik atık ithalatının yasaklanmasını talep etmektedir (Turan, P: Ulusal Basın., 29.1.2021).

Greenpeace'in son rapora göre Raporda Türkiye'ye çöp ihracatındaki olağanüstü artışa dikkat çekilerek, bu durum, çok düşük geri dönüşüm oranları dikkate alınırsa ithal edilen plastik çöpün yasal olmayan şekillerde yakıldığı ya da boş arazilere bırakılma ihtimalini güçlendiriyor denilmektedir. Raporda, Türkiye İngiltere'nin plastik çöpünün yüzde 39'unu ve daha da önemlisi geri dönüştürülemeyen karışık plastik çöpün ise yüzde 50'sini almaktadır. Rapora göre İngiltere'nin çöp ihracatında belirgin bir artış olmadığı, ancak ihraç edilen ülkeler içinde Türkiye'nin payı hızlı arttı. Temmuz 2020'de BBC, WWF¹ in son araştırmasında ise her yıl 800 bin ton plastik çöpün Türkiye'de boş arazilere terk edildiği, yaklaşık 110 bin ton plastik çöpün ise Türkiye kıyılarından Akdeniz ¹ e bırakıldığı raporlanmıştır (Beyhan, E.Ö: Ulusal Basım, 22.2.2021).

Yıllarca plastik atıklardan kurtulmanın çok basit gibi gösterilen bir çözümü vardı: Geri dönüşüm. Ancak geri dönüşüm zahmetli ve pahalı, üstelik sanıldığı gibi aksine plastik türlerinin çoğu geri dönüştürülememektedir. 1950'den bu yana üretilen plastiğin sadece %9'unun geri dönüştürülmüş olduğunu bilinmektedir (Vardar, N: Ulusal Basım, 21.5.2020).

Bu bağlamda;

- 1- Ülkemizin son 19 yıllık plastik çöp ithalatı ne kadardır? İngiltere dışında başka ülkelerden de plastik çöp alınmakta mıdır?
- 2- Karşılanan talep doğrultusunda 2004 -2020 yılları arasında 3-2015 yılında atık ithalatına getirilen kısıtlayıcı düzenlemelere rağmen atık ithalindeki tehlikeli artışın sebebi nedir?
- 3- İthal edilen plastik atıkların çevrenin korunması yönünden uygunluk denetimi konusunda herhangi bir rapor hazırlanmış mıdır? Var ise kamuoyu ile paylaşılacak mıdır?
- 4- Plastik atıkların geri dönüşümle yeniden dolaşıma sokulup sokulmadığı, nehir ve denizlere karışmasının engellenip engellenmediği Bakanlığınızca denetlenmekte midir?
- 5- Türkiye'de atık ithalatını hangi şirketler yapmaktadır? Yıllar bazında olmak üzere, hangi lisanslı geri kazanım tesisleri ne kadar çöp ithal etmiştir?

- 6- Bakanlığınızın 6 Ağustos 2015 yılında İthal çöplerin ülkemize girişini zorlaştırmak için yayınladığınız tebliğin, hemen geri çekilmesinin sebebi nedir?
- 7- Geri kazandırılmayan ithal plastik çöpler nasıl değerlendirilmektedir

CEVAPLAR

- 1- Çevrenin Korunması Yönünden Kontrol Altında Tutulan Atıkların İthalat Denetimi Tebliğinin Ek-1’inde yer alan bazı tehlikesiz atıklar, ülkemizdeki lisanslı geri kazanım tesislerinin talepleri doğrultusunda geri kazanım amacıyla ithal edilmektedir. Geri kazanım tesislerinin talepleri doğrultusunda ithal edilen miktarlarda ve ithal edilen ülkelerde değişiklik görülebilmektedir.
- 2- Plastik atıkların ithalatı yayımlanan Tebliğler çerçevesinde kontrollü yapılmakta, 2009 yılından itibaren de Çevrenin Korunması Yönünden Kontrol Altında Tutulan Atıkların İthalat Denetimi Tebliği çerçevesinde sınır gümrük kapılarında Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüklerince yapılan fiziki denetim neticesinde ithalat izinleri verilmektedir.
- 3,4- İthal edilen tüm plastikler geri kazanım amaçlı getirilmekte, bu doğrultuda gümrük kapılarında yapılan fiziki muayene sonuçları olumlu olan atık plastiklerin ithaline izin verilmektedir.

2021/3 sayılı Çevrenin Korunması Yönünden Kontrol Altında Tutulan Atıkların İthalat Denetimi Tebliği ve Bakanlığımız “2020/29 sayılı Atık İthalatı Uygulama Genelgesi” kapsamında, Tebliği Ek-1’inde yer alan plastik atıklar, ülkemizdeki çevre izin ve lisanslı geri kazanım tesisleri tarafından, yine Bakanlığımızdan almış oldukları Atık İthalatçısı Kayıt Belgesi kapsamında, Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüklerimizin fiziki kontrolleri neticesinde geri kazanım amacıyla ithal edilmektedir.

2020/29 sayılı Genelge ile 2021 yılında atık ithalatına getirilen kota kapsamında firmaların tüketim kapasitelerinin %50’si kadar ithalat yapmalarına müsaade edilmektedir. Aynı zamanda söz konusu Genelge kapsamında Atık İthalatçısı Kayıt Belgesi ve Kota Formu düzenlenen firmaların denetimleri 3’er aylık periyotlarla Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüklerince yapılmaktadır.

Ayrıca, 2872 sayılı Çevre Kanunu ve bu Kanuna istinaden çıkarılan mevzuatlar kapsamında Bakanlığımız merkez ve taşra teşkilatında görevli denetim personelleri tarafından ani, birleşik ve şikâyet üzerine denetimler yapılmaktadır.

Söz konusu denetimlerde tesis ve faaliyetleri, Çevre Mevzuatında belirlenen yükümlülükler çerçevesinde sorgulanarak değerlendirilmektedir. Çevre Kanunu’na aykırı faaliyet gösteren veya kirliliğe sebebiyet verdiği tespit edilen kurum, kuruluş ve işletmelere ise 2872 sayılı Çevre Kanunun 20. Maddesine göre idari yaptırımlar uygulanmaktadır.

Bu kapsamda, çevre ve insan sağlığı için tehlike yaratan işletmelerin faaliyeti ise kısmen veya tamamen, süreli veya süresiz olarak durdurulmaktadır. Ayrıca fiilin diğer

kanunlara göre suç oluşturması halinde Türk Ceza Kanunu ile diğer kanunların uygulanması için adli makamlara suç duyurusunda bulunulmaktadır.

Çevrenin Korunması Yönünden Kontrol Altında Tutulan Atıkların İthalat Denetimi Tebliğinde (rn Güvenliği ve Denetimi 2021/3) belirlenen hususlara göre evre ve şehircilik İl Müdürlükleri tarafından alınan uygunluk yazısı ve atık ithalatı izin belgesi kapsamında lisanslı atık geri kazanım tesisleri atık ithalatı yapabilmektedirler. Atık ithalatı sırasında evre ve şehircilik İl Müdürlüklerince fiziki kontroller ile uygunluk denetimleri yapılarak amacına uygun olarak lisanslı atık geri kazanım tesislerine söz konusu atıklar yönlendirilmektedir.

İl Mdrlklerimizce, ithal edilmek istenen atıkların fiziki kontrol sonucunda gerekli görülmesi durumunda ithal edilecek atığın tehlikeli madde ile kontamine olup olmadığına dair elementel analiz yaptırılmaktadır. Analiz sonucunun uygun bulunması durumunda Uygunluk Yazısı, standartlara aykırı olduğu tespit edilen atıklara ise Uygunsuzluk Yazısı verilmektedir.

- 5- Ülkemize p ithalatı yapılmamaktadır. Ülkemizdeki evre izin ve lisanslı geri kazanım tesisleri tarafından geri kazanım maksatlı ithalat yapılmaktadır. Bertaraf amaçlı atık ithalatı yasaktır.
- 6- Bakanlığımızın 6 Ağustos 2015 tarihinde yayımlamış olduğu bir tebliğ bulunmamaktadır.
- 7- Ülkemizdeki evre izin ve lisanslı geri kazanım tesisleri tarafından geri kazanım maksatlı ithalat yapılmaktadır. Bertaraf amaçlı atık ithalatı yasaktır.

evre Mevzuatı gereği ülkemize sanayicimizin ihtiyaı olan ve tehlikesiz nitelikteki hammadde özelliği taşıyan bazı plastik atıklar kontrollü olarak Ticaret Bakanlığı tarafından hazırlanan çevrenin Korunması Yönünden Kontrol Altında Tutulan Atıkların İthalat Denetimi Tebliği (rn Güvenliği ve Denetimi Tebliği) kapsamında ithal edilebilmektedir. Söz konusu Tebliğ “Ek-1 İthali Uygunluk Denetimine Tabi Atıklar” listesinde yer alan bu atıkların ithalatına ise sadece dahilde işleme izin belgesi (DİİB) kapsamında izin verilmekte olup, plastik atıkların doğrudan serbest dolaşıma girişine izin verilmemektedir.

Ülkemizde plastik atıkların yönetimi Atık Yönetimi Yönetmeliği hükümlerine uygun olarak gerçekleştirilmektedir. Atık yönetimi hiyerarşisine göre atıkların öncelikle maddesel olarak geri dönüşümünün sağlanması veya enerji geri kazanımı dhil geri kazanılmasına çalışılmakta olup bunun yapılamaması halinde evre ve insan sağlığına zarar vermeyecek şekilde bertaraf edilmektedir.